

Mietteitä elämästä ja kuolemasta

Esitämme tässä muutamia professori E. Metchnikoffin, tuon kuuluisan tiedemiehen, lausuntoja ihmisen elämän eri puolista. Kun nämä hänen mietteensä olemme lukeneet, huomaamme niissä tavattoman paljon ajattelemisen aiheita, näemme niissä suuren totuuden tuikahduksia.

Uskonto ja tiede.

On mahdotonta — sanoo Metchnikoff — olla yhtä mieltä niiden kanssa, jotka hylkäävät tieteen etsiäkseen totuutta ja lohdutusta uskonnosta, mutta ei myöskään ole oikein halveksia näiden ihmisten mielipidettä tai kohdella heitä välinpitämättömyydellä. Ei myöskään käy päinsä yksinkertaisesti vain sanoa, että ihmiset, jotka tunteen ristiriitaisuuden elämisen toivon ja kuoleman välttämättömyyden välillä vaativat ratkaisua tälle kysymykselle, ovat liian vaativaisia ja mahdottomia saada tyydytteiksi.

Jos joku sanoo lääkäriille: minä kärsin nälkää ja janoni on sammuttamaton — niin lääkäri ei sano hänelle: "Niinpä kai, mutta on hyvin moitittavaa olla sellainen ahmatti. Teidän tulee tahdonvoimaanne ponnistamalla päästä himonne herraksi." Ei; lääkäri ei sano niin, vaan hän tutkii potilaansa tunnollisesti ja koettaa mahdollisimman mukaan vapauttaa hänet noista epämiellyttävistä oireista, jotka useimmissa tapauksissa johtuvat sokeritaudista. Tiedemiesten on meneteltävä samoin sellaisiin ihmisiin nähden, joissa elämisen halu herättää elämännälkää ja -janoa, ja tiedemiesten tulee nähdä se vaiva, että koettavat lieventää

heidän tästä johtuvaa kipuaan.

Kieltää ei voi, että tiede on hankkinut suuriarvoisen tauteja koskevan tietonäärän ja keksinyt keinoja niiden parantamiseksi ja ehkäisemiseksi, mutta mitä tulee niihin vitsauksiin, joilta Buddha pyysi Isää häntä vapahtamaan

vanhuuteen ja kuolemaan,

niin on tiede vielä hyvin avuttomassa tilassa.

Epäilemättä on vanhuus hyvin surettava olotila, mutta senpavuoksi juuri onkin välttämätöntä saattaa se tarkan tutkimuksen alaiseksi, jos tahdotaan tunkeutua sen sisimmän olemuksen perille. Niin kauan kuin ei ollut minkäänlaista tietoa eri tautien todellisista syistä, ei voitu myöskään päästä niiden kimppuun, ja samoin on laita vanhuudenkin.

Vaistomainen tunne sanoo meille, että vanhuudessa piilee jotain epänormaalia. Sen kehitys on jotenkin samansuuntainen kuin ovat naisten synnytyskiput, joilta vain hyvin harvat naiset säilyvät lapsia maailmaan hommattessaan. Ja samoin kuin koetetaan helpottaa tai kokonaan poistaa synnyttämisen tuskallisuus, samoin on luonnollista pyrkimys sen pahan poistamiseen, mitä me kutsumme vanhuudeksi. Mutta nykyisin riittää verrattain lyhyeksi ajaksi vaikuttamaan laskettu huumausaineella aikaansaatu puolittaisen tunnottomuuden tila poistamaan synnytystuskat, kun taas vanhuus on pitkäkallinen vaiva, jonka hävittämiseen on paljon vaikeampaa keino keksiä.

Jos tahdotaan tehdä vanhuus todellisesti luonnonmukaiseksi, niin

on välttämätöntä koettaa välttää ne turmiolliset seuraukset, mitkä johtuvat siitä, että meillä on

paksusuoli,

joka edistää vahingollisten mikroobien kehitystä suolistossamme. Huolimatta kirurgian saavuttamista suurista edistysaskeleista ei meidän aikanamme vielä voida ajatella paksusuolen poistamista leikkauksveitsen avulla. Mahdollisesti voidaan jossain kaukaisessa tulevaisuudessa turvautua tuohon keinoon, mutta nykyisin on enemmän järjenmukaista suunnata hyök käyksemme niitä vahingollisia mikroobeja vastaan, jotka meidän paksusuoltamme pitävät asuinmaanaan.

Se tapahtuu johtamalla hyödyllisiä mikroobeja sulatuskanavaan, eli toisin sanoen nauttimalla piimää, pidättymällä raakain ravintoaineiden syönnistä ja nauttimalla vain sellaista ruokaa, mikä on keitetty tai paistettu tai muuten on täydellisesti steriliä (bakteereista vapaata). "Ilkeitten mikroobien (ainoastaan väkevällä suurennuskoneella nähtäviä pikkueläimiä ja -kasveja) välttäminen ja piimässä puhtaaksi viljeltyjen mikroobien nauttiminen voi suuresti muuttaa suolieläimistöä ja -kasvistoa terveyden säilyttämiseen nähden suotuisaan suuntaan. Tunnen ihmisiä — sanoo M. — jotka seuraavat tällaista ruokajärjestystä voiden siitä sangen hyvin.

Tiede ei siten nykyisessä epätaydellisessä tilassakaan ole suinkaan voimaton etsiessään estämis-, tai

ainakin lievennyskeinoja tuohon elimistön hitaaseen myrkyttymiseen, joka aiheuttaa tärkeimpäin solujemme raihaantumista. Kun rappetumiseen on syytä kuppauti tai alkoholismi, on parannuspyrkimykset tähdättävät niitä vastaan.

On siis jossain määrin mahdollista muuntaa vanhuusilmiöitä. Sensijaan, että vanhuus nyt on tuskallinen ja pelottava, voi siitä tulla siedettävä ja luonnollinen ja samalla tullaan kykeneviksi pitämään elämäniikää yli nykyisten rajojen. Useimmissa tapauksissa — arvelee Metchnikoff — pitäisi elinvuosien luvun ulottua paljon yli sadan ja vain poikkeustapauksissa jäädä alle tuon rajan.

Kuoleman vaisto

on kätkeytyä syvälle ihmisen mieleen ja kuolema on tietoisuudessamme mahdollisuutena. Jos ihmisen kehityksen kiertokulku seuraisi ihanteellista ja luonnonomaista rataansa, ilmenisi luonnollinen kuoleminen vaisto vasta silloin, kun aika on tullut, normaalin elämän ja terveen, pitkäaikaisen vanhuuden jälkeen.

Mutta todennäköistä on, että tämän vaiston mukana seuraisi miellyttävä tunne, paljoa miellyttävämpi kuin kaikki muut, mitä me nyt olemme kykenevät tuntemaan. Ehkä ei olemassaolomme tarkoituksen tuskaisa etsintä olekaan mitään muuta kuin epämääräistä sen tunteen kaipunta, mikä on luonnollisen kuoleman yhteydessä meillä odotettavana.